

طراحی فضاهای آیینی در جهت ارتقاء کیفیت فضاهای شهری با تاکید بر پیوند اجتماعی

شکوفه دستیار^۱، محسن تابان^۲

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، ایران، شوشتر. shekofeh.dastyar@yahoo.com: پست الکترونیکی

^۲ استادیار، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه صنعتی جندی شاپور، ایران، دزفول. mhsntaban@yahoo.com: پست الکترونیکی

چکیده

فضاهای آیینی به بعد معنوی انسانها پاسخگو هستند و بعد از اسلام نیز به کالبد و نوع فضاسازی آن مطابق با نوع فعالیت آنها توجه خاصی شده است. فضاهای آیینی مذهب با توجه به تامین نیازهای معنوی انسانها برای رسیدن به کمال، از اهمیت بسیار خاصی برخوردار است و لازم است در طراحی این سیستم ها دقت ویژه ای صورت گیرد. این مقاله مولفه های موثری از جمله باور، تعاملات اجتماعی، دلبستگی، و تعهد به مکان را در پیوند اجتماعی افراد با فضاهای آیینی دخیل می داند و در جهت پاسخگویی به این سوال است که مولفه های طراحی معماری در این فضاها چیست. در این مقاله ابتدا به انواع فضاهای آیینی و کارکردهای آن اشاره می شود سپس مولفه های موثر بر پیوند اجتماعی آنها ذکر شده و ابعاد معماری موثر در دو بعد کالبدی و فعالیتی ارائه می گردد.

چهارچوب نظری این تحقیق، نظریه پیوند اجتماعی با چهار مولفه ذکر شده است و با استناد به مطالعات کتابخانه ای و روش تحقیق توصیفی و تحلیلی سعی دارد این مفاهیم را در فضاهای آیینی ارائه دهد. در صدد این است که با ابزار معماری باور، مشارکت، دلبستگی و تعهد به مکان را در فضاهای آیینی افزایش دهد و به واسطه آن پیوند اجتماعی نیز افزایش یابد.

واژه های کلیدی: فضاهای آیینی، باور، تعاملات اجتماعی، دلبستگی و تعهد، پیوند اجتماعی.